

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب عالی جو ارنده

محل اداره :

مشرط القلم

۱۳۲۶

اخطار :

مسکمزہ موافق آثار جدیدہ مع المنوینہ
قبول اور انور

درج ایضہ بن آثار اعادہ اور انور

دیر، فلسفہ، علوم، حقوق، ادبیات، سیاسیات، وبالخاصہ کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و مشورہ اسلام و بہ بحث ایدر و ہفتہ درہ بر نشر از انور.

آبونہ بدلی

سنہ لکی الی آیلنی

ممالک عثمانیہ ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیہ	»	۶۰۵	روبلہ
سائر ممالک اجنبیہ	»	۱۷	فرانق

صاحب و مؤسسہ لری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قیرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلنیر

۳ جمادی الاول ۳۲۸ پنجشنبہ ۲۹ نیشان ۳۲۶

دردنجی جلد

عدد : ۸۸

ایچون امام غزالی حضرت تیرینک «میزان العلم والعمل» کتابندن مبحث حشر و نشره دائر کلمات حقائق آیتی بروجه آتی ترجمه به ابتدار اییدیورز :

انسانک دار آخرته ایمانی نه قدر ضعیف اولورسه اولسون کندیسندہ براز انتباه بولندینی تقدیرده تحصیل علم واصلاح عمل طریقہ استحصل سعادت خصوصندہ کلیاً عاقل قلمسی جائز اولمہ جنی کبی ایمان مذکوری رأساً فائت اولان کیمسه نک دخی احتیاط خارجندہ حرکت ایتسی معقول دکدر .

احوال آخرتی تصویر وتصدیق بابندہ طوائف بشریہ درت فرقه به آیرلمقدہ درکہ بونلرک ہر ایکسینک رأینہ موافقت ایدلسہ انسانک حیوان کبی مطلق العنان یا شامسی دائرہ عقل وحکمتدن خارج قالیر . اولا بو مذہب اربعہ بی تلخیص ایدلم ، بعدہ ہر مذہبک مقتضاسنی کوسترم .

فرقہ اولانک مذہبی — بونلر حشر و نشری ، جنت وجہنمی قرآن کریمک ناطق ، شرائع الہیہ نک متفق اولدینی وجہلہ قبول ، انواع عدیدہ بہ انقسامی معلوم اولان لڈانڈ جسمانیہ بی تمامہا اثبات ایلہ برابر واصفینک احاطہ توصیفاتندن بیرون اولان انواع سرور جاودانی ، لذات روحانیہ بی دہ اعتراف اییدیورلر . فی الواقع بو لڈانڈ جسمانیہ وروحانیہ نک صورت وکیفیتی اوقدر بدیع وعالیدرکہ دار دنیاہ تصور واحاطہ سی حوصلہ ادراک بشری فوقندہ بولنیور .

بونیم اخروی کاملاً ابدی اولوب غیر متناہیدر . بوکا نائلیت دہ علم وعمل صالح صاحبی اولمہ منوطدر .

بوفرقة بالجمله مسلمین ایلہ برابر انبیای عظامہ متابعتدہ بولنان یہود ونصارادن عبارتدر .

(فرقہ ثانیہ) فلاسفہ اسلامیہ دن بعض الہیندرکہ بونلردہ کیفیتی قلب بشرہ تماماً انکشاف ایتمین لڈانڈ عقلیہ اثباتندہ تردد ایتزلر . آنجق لڈانڈ جسمانیہ تحقیقی دکل ، یالکیز تخیانی اعتراف اییدیورلر . دیورلرکہ : انسان حالت نومدہ اکل وشرب وسائرہ تخیلاتیلہ متلذذ اولمقددر . فقط او یانمسیلہ بونی فوت ایدر . آخرتدہ کی تخیلات لذیذہ علی التایید اولدیفیچون شایان رغبت واهتمامدر . مع هذا بونوع تلذذات عوام مسلمینہ مخصوصدر . چونکہ دنیاہ اولانک نظر والنفساتی بوجہتہ مقصور ایدی . لڈانڈ عقلیہ بی تقدیر ایدہ مزلردی .

مناسرتلی اسماعیل حق

مصاحبہ

اوج بش کیجہ اول گوکلم کبی ہوادہ پک طورغون ایدی . کندی کندیمہ آسودہ بروقت کچیریم دیدم . ساعت یارمہ طوغری قارشیمزدہ کی اورمانجغہ ناظرینجرہ نک اوکنہ اوطوردم . بتون عناصر نامیہ روح نشوہ ساری ، بتون موجوداتہ عشق نوبہاری طاری اولمش ایدی . ہرطرفدن بوی حیات انتشار اییدیور ، ماضیہ عائد

لطیف خاطرہ لر قلبی طاتلی طاتلی اهتزازہ کتیریور ایدی . ارادن براز کچدی . سقف لاجوردی بہ چاقلمش التون باش چیویلر جابجا کورونمکہ باشلادی . دائرہ افق مرئینک مرکزندہ برموقع صفا اشغال اییدیور ایدم . اطرافہ باقدم منظرہ نک ہیئت حاضرہ سنی اسکی زمانک فانوسلی قونصول ساعتلرینہ بکیزتدم . حقیقت ، اکوانہ نظر محدود ایلہ باقیلنچہ ، بوتشیدہم پکدہ مناسبتسز دکل ایدی . فقط کرہ ہوائی ، نظر فریب بر منظرہ دن بشقہ برشی اولیان اوطبقہ لطافت نمایی ارادن قالیدردم . مطیہ خیالی ساحہ لاتناہی بہ طوغری سوق ایتدم . منزل المہ ، نشودلی نشودلی تک وتاز ایتکہ باشلادی . لکن مرحلہ اولادہ دیزلرنندہ قوت قلمدی . امان ، بونم جولان ایدہ جکم ساحہ دکل ، دونہ یم دیدی . ہلہ براز دہا دیدم . زار زور براز دہا کیتدی . فقط براز دہا کیدہ جک اولورسہم ہلاک محققدر . دیہ فریاد اییدیور ایدی یالوارمہ سنہ دایانہ مہدم ، اولیہ ایسہ دون ، حالیہ حدیکی بیلدہ دائرہ ک داخلندہ جولان ایت دیدم . پرلرژہ خشیت یرینہ چکلدی . فقط حالا تیریل تیریل تترہ یور ، حالا ناصیہ سندن طولی دانہ لری کبی ترلر دوکیور ایدی .

اونی اورادہ براقدم . افقہ طوغری توجیہ نکاہ ایتدم . قردامن افقدن نازان وخرامان کورونمکہ باشلادی ؛ اوجوق ضیاسی ساحہ سمایہ بررنک حزن اکین ویریور ایدی . اک یقین اولان . ہمسایہ سماویمکز چہرہ سندنہ کرد کدورت کبی طوران کلفلر کیتدکچہ نظرمدہ خطوط ابتسام شکنی الدی . قرق بوابتسام لطیفی کوکلہ دہ سرایت ایتدی .

خطیب نوبہار ، بدایع ربیہ نغمہ صورتہ تمثیل ایلہ ، سامعہ لر حصہ چقارمہ ، روحی اوتقطہ دندہ متأثر ایتکہ باشلادی . بیان بلغیہ روحہ برجوق شیلر سویلدی . روحم اونک سویلدیکی شیلری اکلا دی . ایکسی بربرینہ اشنا چیقدی ارہدہ بن بیکانہ قالدہ . صولہ توجیہ نکاہ ایلہ دکرہ باقدم . طاتلی طاتلی او یو یور ایدی . فقط اوصردہ اسمکہ باشلایان کنج ، یاراماز برروزکار ، کوندزک اضطراب تعب انکینندن یورغون دوشمش ، او یور غونلقہ درین بر او یقویہ دالمش اولان اوصفحہ نور مواج ایلہ اویناشمق ایچون انی او یاندرمہ چالیشیوردی . دکر ، روزکارک عشوہ شبانی اکدیران ازعاجات متوالیہ سنہ برفتور لاقیدیہ مقابلہ ایتدکچہ ، او یاراماز چوجق ینہ راحت طورمیور ، ینہ آنک اوتہ سنی بریسی غیجقلا یور ایدی . نہایت او یاندردی ، او یقوسنی قاجیردی . ملاعبہ بہ ملاطفہ بہ باشلادیلر . یاراماز چوجق اونک یاناغہ خفیفجہ طوقونوب قاجار ، اودہ برطور رخاوتما ایلہ النی قالدیروب ارقہ سندن صولر سریر ایدی . لطیفہ لر کیتدکچہ شدت کسب ایتکہ ، سکوت ایلہ باشلایان بو ملاطفات اراسندہ سسلر ایشیدلمکہ باشلادی . روزکارک سسی قہقہہ شبانی ، دکرک صداسی دہ خفیف برنوحہ اشتکایی ، اکثرانی اکدیریور ایدی . نہ ایسہ سسلر پک اوقدر یوکسلمدی . روزکار قالدی ؛ دکرزدہ تکرار خواب نوشینہ دالدی .

آفاده تجلی ایدن بوحالاتی کورد که بنده نشوئه نمکه باشلادم .
کندی کنده دیم که : اوح نه اعلی ! فلکک شو باد هوا صفاسندن
براز مستفید اولیم .

در حال برلسان غیب سماوی بکا شو سوزلری سویلدی :
باد هوا دیدیکک صفا هانکیسی ؟ اوصفانک حصوله بادی اولان
شولوحه غرا ، سلسله اعدادنده میلیونلر واحد حکمنده قالان ادوار
قلباتک محصول مساعییدر . فکریکی غایت محدود برداره داخلنده
جولان ایتدیردیکک ایچون علل و مؤثره مک مبدأندن غافل اولیورسک .
شو دقیقه قلبیکده حاصل اولان نشوئه مک ، شمسندن ذریه وارنجیه
قدر بتون اجزای مکوناتک نتیجه فعالیت ارلیدیغی دوشونمورسک .
باد هوا دیدیکک اوصفاده ، بتون عالم طبیعتک حصه مساعیسی بولیدیغی
اونودیورسک . بو حقیقتندن غافل اولسه ایدک ، او نشوئه مک قیمت
صحیحه سنی تقدیر ایدر ، باد هوا دیمز ایدک !

حقیقتک خیال ، یاخود خیالک حقیقت صورتنده برتجلی غریبی
اولان بوخاطره بی براز دکل کرکی کبی دوشونیدردی . عقم باشمه
کلدی . علمده باد هوا کبی کورینن بک چوق شیلرک حقیقتده بک
بهالی ، بک قیمتدار اولیدیغی اکثر زمان بنده دوشونور ، حیاتک الک
اهمیتسز کورینن احوالنده بک بیوک اهمیتلر کوریر ، خلقک هیچه
صایدینی شیلری نظرمد بک بیوک بولور ایدم . لسان غیب سماوینک
بو اخطارندن صکره فکرمک او اعتیاد سقیم ، یاخود مستقیم
اولانجه قوتیه یینه تأثیرینی کوسترمکه باشلادی . بوخاطره مک مقیاسنی
ذهننده بیوتدم ؛ برچوق شیلره تطبیق ، تشمیل ایتدم . توارد ایدن
فکرلر دائره خیاله صیغیه جق درجه بی بولدی . دوشوندکجه دوشوندم .
نلره مالک ، نه توکنمز خزائنه صاحب اولیدیغی ملاحظه ایتدم .
خلاصه یوقلق ایچنده بر وارلق ، وارلق ایچنده بر یوقلق بولدم که
تعریف ایدم . بر ساعت قدر امتداد ایدن بو جولان ذهنی مطیه
فکرمی کرکی کبی یوردی . کندی کنده دیم که : هایدی شو
بولاندیم عالمی حقیقت دائر دسندن شعر و خیال دائره سینه نقل ایدیم .
شو مناظر دلکشایه ، شو جرم نواره برارده شاعر کوزیله باقیم .
هر کسک کنده کوره بر شعری بر شاعرلکی واردر . حتی عاشق
عمر بیله کندی عالمک بر بیوک شاعری ایدی . هر کس فکرنده
حرر . وارسون کیمسه بی شاعر اولمق اوزره طانیسون . فقط بن
شو دقیقه کنده شاعر دیه جک اولورسه مک کاده کیمسه مک قاریشمغه
حق اوله مازی . قرله حسب حال یاخود انیس روحم عاکفک تعبیریه
درونی بر مشافهه ایدیم دیه واردات خیالیه خزینه سینه مراجعت
ایتدم . وا اسفا که انی ده بعض خزینه لر کبی طام طاقیر بولدم . آدم
سنده دنیا استقرار ایله قائم . بنده سرمایه یوقسه ، سرمایه دارانده
افلاس ایتدی یا ؟ ثروت فکریه اصحابنک خزینه عرفانی صاغ اولسون .
ایشته قوجه فضولی یازیخانه مک اوستنده طور یور . آچار بر تفأل
ایدرم . البته کافل حسب حال اوله جق بر نشیده ظهور ایدر ! - مومی
یاقدم - فضولی پی آدم . آچار آچار :

کیچیلر انجم صایارم صبحه مک

ای شب هجرک بکا یوم الحساب

بیاتی ظهور ایتدی . بیتک مقتضای حاله مطابقتی حقیقه غریب
بولدم . دیوانی یاصدیغک اوزرینه قویدم . قمرک صفحه پرتوبارینه
بر نظر دها عطف ایتدم . یارب شوکا نه سویلیهیم ؟ دیه دوشونوب
طوریرکن قبونک چالیدیغی ایتدم . آرده دن ایکی دقیقه کجی . بزم
رفیق محترم اوطه دن ایچری کیدی . تعاطی سلامدن صکره آرده مزده
شوسوزلر جریان ایتدی .

رفیقم — قرا کلقده اوتوریورسکز .

— اوت براز مهتابدن استفاده ایدیم دیم .

— دیمک بوکیجه شاعر لکککز طوتدی ؟

— اویله کبی .

— شو حالده سانحاتکیزی کوره بیلیریم ؟

— سانحات فلان یوق . فقط دهنندن بری ذهنمه لایح اولان
افکاری بریره طویلامش اولدم ، طویل الذیل بر اثر وجوده کلیددی .
حیران انتساقی اولدیغم آثار قدرته باقدم . صانع حکیمک قدرتی ،
عظمتی دوشوندم ؛ آثار غیرمتناهی سنده تجلی ایدن ، نامتناهی قدرتی
عقلمه طور غولنق ویردی . کندی کنده : نه بیوک قوت ! نه بیوک
تصرف ! دیدم . جناب حق نصل انکار اولور ؛ بوقدر خوارق خلقت ،
بوقدر دقایق صنعت شعور نفسی خاصه سندن محروم بر کور قوته
نصل اسناد ایدیلر ؛ کندی کندنندن خبردار اولمیان بوقوت نصل
اولورده انسان کبی بر مخلوق مدرکی وجوده کتوره بیلیر ؟ علمده
بوانتظام نصل اولورده تصادف دیزان بر لغت عمیانک مدلول بی معناسیله
وجودپذیر اولور ؛ اصغر نامتاهیدن اکبر نامتاهیه قدر هر شیده تجلی
ایدن بوانتظام مستقر ، بر حکیم مدبرک اثر صنعی ، اثر ترتیبی اولمیدیغی
نه وجه ایله قبول ایدیلر .

بنم اعتقادنه قالیرسه تدبیری ، تصرفی کائناتده جاری اولان قدرت
مطلقه الهیهی کور قوت کبی تخیل ایدیلر ، «لهم قلوب لایفقهون بها
ولهم اعین لایبصرون بها ولهم اذان لایسمعون بها اولئک کالانعام
بل هم اضل » آیت کریمه سنک ماصدق تامی اولان کور دل ، محروم
بصیرت کیمسه لر درکه بونلر طبقی کیمده کیدرکن کیمک حرکتندن
غافل اولوب قردلری متحرک ظن ایدن غلط حس اربابی کبی کندی
بصر بصیرت لرینه طاری اولان عماددن ذاهل اولوب ، صانع حقیقی بی
کور قوت صورتنده تخیل ایدیورلر . دها طوغریسی مرآت شئون
الهیه کنده حقیقت ذاتیه لرینی کوریورلر .

عوالم غیر متناهییه سوق مطیه خیاله نه حاجت ؟

انسان حکیم ازلینک نمونه سی ، موده لی اولمقسزین سینه عدمدن
چیقاردینی اعیان موجوداته ، بونلر میاننده الک یقینی اولان کندی
وجودینه نظر انصاف ایله باقوب انده تجلی ایدن صنایع عجیه قدرتی
ملاحظه ایتسه جناب حقک تصدیقنده مضطر قالیر . سمواته ، حرکات
منتظمه لر یله اوساحه لاتناهی ده سیر ایدن لایعد اجرامه باقغه انلرک

وجودیله اثبات صانع استدلالاتی که حاجت کورمز .
القلیل يدل علی الکثیر والجرجة تدل علی الغدير .
فقط انسانک علمی محسوساتدن مقتبس ، محسوساته منحصر اولدینی
ایچون ، ساحه تفحصده اجاه افکار ایتدیکه ، محسوسات خارجنده
برشی قبول ایتک ایسته میور ، غروری دایما کندیسی کر یوه انکاره
صایدیریور ، علمی احاطه سنی محدود دکل ، مطابق کوسترییور .
حالبوکه بوکون احاطه حسیه من داخلنه الیغمز ، ا زیاده
حقیقته وقوف ادعاسنده بولندیغمز شیار حقیقده کی معلوماتک ، او
شیلرک سطحندن ، قشرندن ایلری کچمیدیکی ارباب انصاف نژدنده
حقایق مبرهنه جمله سندنر .

حواس خمس ایله مدرك اولدیغمز ، تحلیل وترکیبیه بر چوق
شیلر وجوده کتوردیکمز ماده نك نه اولدیغنی بیلمیورز . ماده نك
حقیقته دائر بر چوق نظریه لر فرضیلر سرد ایدیور . بونلرک
کافه سی مجهولی مجهول ایله تعریف در که سنده قالیور . حقیقته طوغری
خیلی مسافه قطع ایتدیکمز ذهاب اولیورز . صکره دونوب ارقه مزه
باقیورز ، بولندیغمز نقطه دن بر خطوه بیله ایلری کیده مدیکمزی
کوریورز . حکیم مشهور « نیوتون » ک مثل سائر صرسته سینه کچن
بر سوزینک بوراده ایرادی ضروریدر . « نیوتون » دیمش که : بز
ساحله اوینایان چوجوقلره بکزه رز ، اره صره اصداغ بحریده دن
بر ظریف صدف بولور ، انی بر شی ظن ایدرز . حالبوکه کوزمک
اوکنده طوران عمان بیکرانده دهانه صدف لر ، نه جوهر لر اولدیغنی
کورمه یز .

بیلمدیکمز شیلری ایاغمزک الله قویسه قویشک باشم کوه ایرردی
دییه نك طوغری سویلش . بیلدیکمز قطره بیلمدیکمز دریادر .
حالبوکه اوقطره حقیقده کی معلوماتک نفس الامر موافقتی ده محتاج
نظردر . بویله مملوک ، محدود بر دانشله فصل حقیقته وصول ادعاسنده
بولنه بیلیرز ؟ احاطه مزک ، دائره وقوفمزک خارجنده بزم بیلمدیکمز
بر چوق شیلرک موجود ، یاخود ممکن الوجود اولدیغنی نه وجه ایله
انکار اولنه بیلیر ؟ قدرت فاطر نك دماغمه تودیع ایتدیکی قوالمک
بتون سرائر خلقی احاطه به کافی اولدیغنی بزه کیم تأمین ایتمش ؟ دماغمزی
زور لایه زور لایه بر نقطه به قدر کیده بیلرز . او نقطه بی کچمک ایسته یجه
بزه کبرو دون دیرلر عقولاته کیمیه لم مادیاتده بیله عجز مطلق عالنده
بویانرا . وجود مز ارضک طبیعتنه کوره یارادلمشدر . عجبا وجود مزک
حال حاضر یله کره قرده یشایه بیلورمی بز ؟ بشقه بر جریمه انتقامی
فرض ایده جک اولسه ق او جریمه دوام حیاتمه امکان متصور
اولدیغنی آکلا یورز . چونکه خلقتمز ، طبیعتمز او جریمه خلقتنه
طبیعتنه اویمایور .

حالبویله ایکن فکر مزک معنویات ساحه لرند جو لان ایدمه یه جکینه
بزم شو کتله خاکیده حقیقت اولق اوزره قبول ایتدیکمز برشیثک
انک خارجنده مجاز بیله اولمه یه جغه نه دن برشق امکان کورولمسون ؟
طبیایع مادیاتده مشهود اولان بوتیان ، بینمزه کی علاقه مادیاتک

وجودیله برابر . بزى بو قدر مشکل بر موقعده بر اقوب طوریر
ایکن معنویات ساحه سنده یچون کندیسی بوقدر سربست ، بوقدر
مطلق العنان کوریورز ؟ یچون او عالمه عائد حقایقک احاطه سینه نفسمزه
اقتدار مطلق ملاحظه ایدیورز ،

ایشته بوخود بینلکدر که انسانلردن بعصیلرینی وجود باری کی
هر بدیهیدن ده بدیهی اولان بر حقیقت واضحی انکار وادیسنه سوق
ایدیور . جناب حق وجودی کونش کی دایلدن مستغیدر . حتی
خی بشرک او نقطه ده کی اتحادی وجود باری به استدلال اولنان دلائل
صرسته کچمشدر . کونشی بر آزدها ای کوریم دیه نورینه توجه
ایدنلردن بسبتون خاصه رؤیت متنی اولدیغنی کی وجود باریده تعمیق
دلائل وادیسنه صایانلرک سعی بهودلری ده بعض کره اشکال مطلبدن
بشقه بر شیشه یاراماز . حضرت هدایتک اولق اوزره خاطر مده
قالان شو بیت بو حقیقتک طرز دیکرده افاده سیدر :

ظهوری برده اولمشدر ظهوره
کوزی اولان دلیل ایسترمی نوره

مادام که سوز بورایه قدر کندی باری براز دهاسویایم :

جناب حق کندی وارلغنی بیلدیرمک ایچون بزى خلق ایتمش
مرکز ادراک اولان بر کتله صغیره ی قفا طاسنک ایچنه قویمش .
انی ، وجود خارجینک صفحاتندن خبردار ایده جک مشاعرله مجهز
قیلمش . مشاعر خمسدن مثلاً قوه باصره مزى خلق بیورمامش
اولسیدی . عالم مبصرات بزم ایچون یوق حکمنده اولوردی . خلقت
حاضر مزله عالم وجوددن بزه بیلدیرمک چکی قدرینی بیلدیرمش . فقط
کیم بیلیر ؟ بو عالمک ، بزم احاطه حسیه من خارجنده دهانه قدر
صفحاتی وار ؟ بز انلرک نه اولدیغنی بیلیمز . چونکه بیلمک یلته جک
اولور ایسه ک ، دولاشه جغمز دائره همه حالینه حواس خمس دائر سیدر .
انک خارجنه حقیقه میز . وهمک اعانه سیله یاقوتدن بر طایغ تصور
ایده بیلیرز . فقط یاقوت ایله طایغک مدرکات و محسوساتمز جمله سندن
اولدیغنی اونو تمایلیز . بوراده کی تصرفز اجزاسی ماده دن مستعار ،
بر تصرف و همیدن بشقه بر شی دکلر .

عالمک بیلدیکمز صفحه لرندن بشقه بر صفحه سنک نه اولدیغنی بزه
بیلدیرمک نتیجی بر حسه مالک اوله مزى فرض ایتسه ک ، او حسک
نه اولمسی لازم کله جکینی ، او حس مفروض ایله ادراک ایدیه جک
صفحه نك مشاعر خمس ایله ادراک اولنان صفحات وجود خارجنده
نه صورتده ، نه ماهیتده تعین ، تجلی ایده جکینی قیامته قدر دوشونسه ک
بوله میز . ایشته بزم مافوق الطبیعیات نامنی ویردیکمز ، ال یوردامیه
کزمک ایسته دیکمز ساحه نك سرحدی بورادن باشلار . حدود حسیه من
خارجنده اولان بو عالمک حقیقتندن بحث ایتمه من طبق انادن طوغمه
بر کورک الواندن بحث ایتسی کیدر . بزم ایچون یایاجق بر شی وارسه
اوده دائره حسیه مزک حدودی داخلنه کیرمیان بو عالمک امکان وجودینه
قائل اولق ، انی انکار ایتمه مکدر . اعمای مادر زاد قرمزی ، یشیل ،
صاری لغلرینی تلفظ ایدر . فقط بونلرک مدلوللرینه دائر دماغنده

« اللهم ارنا الاشياء كما هي »

اشیاءك نقصانك كماله كیتمسنه و بو تقدیر اوزره برشی ناقصك وجوده كتوره چكی دیگر برشیده تجلی ایله چك کالی ، من جهة الكمال اندن دون اولان اوشی ناقصك استحضار ایلمسنه عقلاً امکان متصور اولمیدیندن ترتیب عناصردن متولد سلسله تکاملک ماده ایله علاقه سی مناسبی اولمیان بر قوه مدرکه خارجیه نك اثری اولدینی ، اولسی لازم کله چكی کندی کندینه تحقق ایلر .

ایشته او قوتده شائبه ترکیب وحدوندن عاری ، ماورای سرادقات ازایته متواری اولان ذات واجب الوجوددر .

اگر بو قوه مدرکبی یاخود طبیعیتونک تعبیرنجه غیرمدرکبی ماده نك مقتضای ذاتی ، لازم غیر مفارقی اولمق اوزره فرض ایدرسه ک اولکی محذورینه باقی قالدقندن بشقه ، تکامل ایتمه ش عناصر پراکنده ده تکاملی مدرک بر قوت تجلی کبی بطلانی بین بر تناقضک وجودی قبول ایداش اولور .

عناصر متفرقه ده ، بو قوتک وجودینی تجلی ، دماغک اجزاسی بر یره کلوب دماغی وجوده کتورمدن اول ، دماغه تجلی ایده چك ادراکی انک اجزای پراکنده سنده تجلی کبی برغراتی تضمن ایدر . بو قوتی ماده نك مقتضای ذاتی اولمق اوزره فرض ایتک قوتلکندن چیقاروب ماده کبی عجز درکسینه تنزیل وکندی فوقنده بر قوه خارجیه به مفتقر قیلار . ماده ده کی تقلباتک بهمه حال بر قوت خارجیه نك اثر تدبیری اولدینی تسلیم ضروریدر . چونکه ماده کندی کندینی نقصانک کاله سوق ایده من . بسیط ناقصده کی نقصان مرکب کامله کی کالک تجلیسنه علت کافیه اوله ماز . او کالی وجوده کتوره چك اسبابک استحضاری ، ناقصک دائره استعدادندن خارج اولمق لازم کلیر . یالکز طبیعت اشیا ده کی استعداد تکمل مؤثر خارجیدن استغناسی مستلزم اوله ماز .

بر ساعتک ما کینه سی وجوده کتورن اجزای معدنیده اوما کینه یی وجوده کتوره چك استعداد نه ایسه ذرات وعناصرده ، مرکب مکمل حصوله کتوره چك استعدادده اودر . مثلاً تیمورک بر مؤثر خارجینک ترتیبی تعلق ایتکسزین بر میایون سنه قالسه ساعت حاله کلسی ممکن اولدینی کبی ذرات وعناصرده ، بر مرکب کامل حاصل ایده چك بر قوت خارجیه نك تدبیر و تصرفی تعلق ایتکسزین خودبخود کندینی تکمله سوق ایله مرکبات مکمله وجوده کتوره من .

چونکه انلرده جاری اولان قانون جاذبه ودافعه متقابله کبی بر قانون بسیطدن عبارتدر .

مادام که عناصر جهادیتدن مرتبه ادرا که قدر یوکسلورانی اودرکدن بو درجه یه ارتقا ایتدیرمک ایچون ، حصول ادراک وشعوری مستلزم بر ترکیبه مقارن ایده چك خارجی بر قوت لازم ، او قوتک کندی ذاتنده متجلی کالک وجودی ایچون قوت اخرایه احتیاجی اولماق ضروریدر . چونکه قوت اخرایه احتیاجی حائز کال مطلق مطلق اولسینه مانعدر . سلسله ممکناتده تجلی ایدن اثر تکمیلی وجوده

هیچ بر رنگ تجلی بوله ماز . چونکه عمای مادر زاد ادراک الوانه مانع مطلقدر . یوز بیک سنه چالیشسه ق او اعمایه لون حقنده بر فکر ویره میز . لیکن اعما نك مدرک اولماسی حسیله الوانکده موجود اولماسی لازم کلز . بو مقدمه یی بوراده براقلم ، وجود باری حقنده وارد اولان ملاحظات ایه یی استطراد قیلندن اوله رق سرد ایلدکدن صکره هر ایکسینی برلشدیره رک بر نتیجه چیقارالم .

معلومکزد درکه مرکباتی تجلی ایده ایده نهایت اجسام بسیطده ، عناصرده قرار قیلورلر .

عناصردن اوتنه سنده کچورلر . فقط بز اوراده طورالم چونکه اوتیه کچمه نك نتیجه تاثیر یوقدر . مرکباتده تجلی ایدن آثار تکملک عناصر بسیطده موجود اولدینی ایکی کره ایکی درت ایدر کبی ثابتدر . عجبا بو عناصر ماده ، بسیط ناقص درکسندن مرکب کامل درجه سنه نصل ارتقا ایتش ؛ بو کالی نره دن مدرک اولمش که هر تکملنده کندینی انک فوقنده بر تکمله نامزد قیلور انک حصولی اسبابی استکمال ایدیور ؟ سلم تکاملنک برنجی قدمه سنندن اعتباراً یوکسله یوکسله جهاد درکسندن نبات اورادن حیوان اورادن انسان درجه سنه قدر چیقور ؟ بسیطک مرکبه تجلی ایدن کالی حائز اولدینی بداهه ثابتدر وبویله اولمق لازم کلیر . چونکه او کالی حائز اولسی لازم کلسه سلسله ادواره مربوط اولان تکامل ، حاصلی تحصیل و بناء علیه عبث اولمق اقتضا ایدر ایدی .

تکملک ترکیب ایله مبسوطاً متناسب اولسینه نظراً حد ذاتنده بسیط اولان ، تعبیردیگرله وجوده کتوره چكی اثردن من جهة ترکیب دون بر مرتبه ده بولان برنی کندینک وجوده کتوره چكی شیئی دیگرده تجلی ایده چك کالی - اندن ناقص اولسی حسیله - قبل الوقوع نصل تعیین ایده بیلیر ؟ او کالک حصولی تمیه ایده چك اسبابی نصل استحصال ایله بیلیر ؟

اشیا ده مشهود اولان و بزجه کال نامی ویریان شیئک طبیعتجه مقصود بالذات اولدینی ، طبیعتک انک حصوله بیلهرک چالشمیدینی ادعا ایدنلرک بو ادعاسی بنم اعتقادمه کوره جناب حقک وجودیتی مؤید دلائلک اک قویلرندن معدوددر . ساحه تکوینده تجلی ایدن احواله تعلیل بعدالوقوع دیمک ، نغدن ، مکبره دن دها طوغریسی ادراکسز لکدن بشقه برشی دکلدیر .

فی الحقیقه کوزک کورمک ، قصادک اوچق ایچون یارادلمدینی بولنرک یارادلقری ایچون از وظیفه یی ایضا ایتدکلرینی ایکی بیک بو قدر سنه اول ادعا ایدنلر کلش ، پک چوق کیمسه لرک الیوم بو اعتقادده ثابت قدم اولدقلری مشاهده ایدلمکده بولمشدر . فقط عالم مبصرات ایله ، انی دماغزه ادراک ایتدیرن عضو بصر ایکی موجود مستقل اولدینی حالده مبصراتک حقیقیله ، کوزک حقیقت مبصراته ملایم ، موافق اولمق اوزره احتوا ایلدیکی دقایق صنعت بیننده نصل بر تلازم نصل بر ارتباط ومناسبت بولندینی ازیحق منصفانه تأمل ایدیله چك اولورسه عکس قضیه نك تأید ایتدیکی کوریلیر .

ایشته او وجود حقیقتنه انفاذ فکر و نظر ایچون امکان متصور اولمیان ذات باری در . اونک نه اولدینی بیلیمز یالکزو وارانلی تصدیق اولنور . « کل ما خطر ببالک فالله غیر ذلک »

آنک حقیقت ذاتیه سنی ادراک ممکن اولمدیغنی ادراک ایتک عین ادراک بونک غیری افکاره وجود ویرمک محض اشرا کدر .

بشمزک یوقاریارنده : بو مقدمه نی بوراده براقلمده وجود باری حقنده وارداولان بعضی ملاحظاتی استطراد قیلمدن اوله رق درمیان ایلد کدن صکره هرا یکسینی برلشدیردک بر نتیجه چیقارالم دیمش ایدم . بحثک اوشقنه رجوع ایدلم : عمای مادرزاد ادراک الوانه مانع مطلق اولدینی کبی بزده کی عجز قطعی ده ادراک کنسه باری به مانع قویدر . چونکه جناب حق کندیسنی محیط اوله جق قوئی بزم دماغمه قویماشدر . چونکه اوزمان محیط ایکن محاط اولور ایدی . « تعالی ذاته عن ذلک علواً کبراً » اعمای مادر زاد ایچون الوان خصوصنده یاپاجق برشی قالورسه اوده ماهیتنه انفاذ فکر دن صرف نظر ایدرک کوزایلرک « دنک واردر » دیدیکنی قاییده تصدیق لسانیه اقرار ایتمکدن عبارتدر .

بو بویه اولدینی کبی وجود باری خصوصنده بزده بزی جناب حقک وجودندن خبردار ایدن انبیای ذیشانک سوزلرینه اینانمه ایمان ایتکه مجبورز . چونکه اعمای مادر زادک حقیقت الوانه قارشی حالی ، موقعی نه ایسه بزمده جناب حقک کنسه ذاتیسنه قارشی طائر موقعمز عینیه اودر .

شمدی سز دیه بیلیرسکز که : بی جناب حقک موجودیتدن خبردار ایدنلرده بزم کبی انسان آنلر بو معلوماتی زده دن المشلرده بی سویلکدرینه اینانمه اجبار ایدیورلر ؟ انبیاه قارشی بوسزک سویلر . یگزنی ، اعمای مادر زادده سزه سویابه بیلور ایدی . چونکه اوده سزک کبی آدم . اما سز آنک مالک اولدینی حسلردن فضله برحسه مالک اولدیغکز جهته کندییککزک آندن مکمل ، آنک فوقنده اولدیغکزنی ، اعمانک حس رؤیتدن محرومیتی حسیه سبزدن دون بر مرتبه بولدیغنی بیلیرسکز . فقط اکا بو حقیقتی یعنی حساً آندن مکمل اولدیغکزنی اکلاتمق احتمالی یوقدر . چونکه اعمای مادر زاد لون کبی ، ذات رؤیتکده نه اولدینی بیلیمز که حتی اوفیضک سزده وجودینه آنک وساطتیه مبصراتی ادراک ایتدییکززه قائل اولوب سزک کندیسندن مکمل بر فطرته صاحب اولدیغکزنی اکلاسون ! قیامته قدر چالشسه کز اکا بوضورتله اولان تفویکیزی ، او تفویک حقیقتی اعمانک ذهنده تعین ایدمک صورتده ، اکلاته مازسکز . ایشته انبیای ذیشانکده بزه کندی نبوتلرینی اکلاتمق خصوصنده دوچار اولدقلری مشکلات بزکوزایلرک کوزلره تفرقزی اکلاتمق خصوصنده دوچار اولدیغمز مشکلاتک عینیدر .

کوزلرک بوراده یاپاجنی برشی وارسه اوده کوزایلرک الینه یاییشوب ، بر اوچورومدن اشاغی تپه طساقلاق کیتمدن ، محل مقصوده واصل اولمندن عبارتدر . چونکه بو بجمده هرشی بیلیم دیمک هیچ برشی بیلیم دیمه نک عینیدر .

کتوره جک قدرت ، تصرف ، اوقوت خارجییه نک مقتضای ذاتی اولسه یوقاریده سویلندیکی وجه ایله ماده ده متحقق اولان احتیاج کندیسنده ده متحقق اولمق لازم کلیر . اوده وجودنده قوت احرانک تأثیرینه محتاج اولور ، عالمده مشهود اولان بو تکمل قوده قایلر ایدی . سلسله قوانک الی غیرالهایه تمیدی ایسه تسلسلی انتاج ایدر که عقلاً ومنطقاً باهر البطلاندر . چونکه برمبداء اول ، بر وجود واجب اثبات ایدیه من ایسه سلسله ممکناتک طرفینی مساوی قایلر وجودینی عدمنه ترجیح ایدمک بر مرجحک فقدانی حسیه هیچ برشی لابس کسوه وجود اوله ماز ایدی .

سلسله ممکناتک وجودی ایچون بر مؤثر قبول ایتک سلسله اعدادده واحد قبولی کبی ضروریدر .

واحد تعین ایتدکجه اعدادک تعیننه عقلاً امکان متصور اولمدیغنی کبی واجب تحق ایتدکجه ممکناتک تحقنده اوله جه امکان عقلی یوقدر . قبولی ضروری اولان بوقوتی ، ماده نک مقتضای ذاتی عدا ایتک جوابدن مستغنی بر ادعای واهیدر . چونکه بو تقدیر اوزره اوقوت قوه مؤثره ، مدره اولمق درجه سندن ماده درکسینه اینر . و ماده ایله برابر کندی فوقنده براوچنجی قوته مفتقر اولور که بونک بطلانی شمدی سویلرک .

بو عالمه وجود نامنی ویرمیانلر درلو درلو اسمایله تسمیه حتی انی کلاً انکار ایدنلرده اولمش . بز بو تباین اسمایه بو انکاره باقیوب عالمک ماهیتندن قطع نظر ، یالکز مسایه ، حال حاضره باقورق بر مؤثره احتیاج اولدیغنی جزم ایدرز .

بوقوت ترکیب حدوث کبی شوا بیدن کلاً معرادر . مثلاً کندیسنده ترکیب تصور ایدسه درحال شو ملاحظه نک ورودی ضروری در : بر مرکبک اجزاسی علی الانفراد نظر اعتباره النسبه وجوده کتوردیکی کل مکملدن ناقص اولدینی کوریلور . اجزای ناقصه صرف کندی قوتیه بر کل مکمل وجوده کتوره من دیمش ایدک .

کل مکملی وجوده کتورمک ایچون ، آنک اجزاسنی ، کل مکملی وجوده کتوره جک صورتده ترتیب وتنسيق ایدمک بر مؤثرک وجودینه احتیاج مس ایدر که بویه بر مؤثره مفتقر اولان برشید ، طبیعی خالق اوله ماز .

شوندن اکلاشیلیر که جناب حق ترکیدن ، ترکیبه مماثل شوائبک کافه سندن منز و مبرادر . بوکبی شیلرد ماده نک ایجاباتنددر .

جناب واجب الوجود حقنده سرد ایدیلن بوملاحظات اثبات واجب دلائلندن اولیوب ذاتی ملاحظه قیلنددر . اثبات واجب دلائلی فلسفه ، کلام کتابلرنده بشقه بولده در . مقصد من او کتابلرک مندرجاتی بورایه نقل ایتک دکدر ، نقل ایدلمش اولسه ایدی . صراطک صحیفه لری کافی کلز ایدی . سرد ایدیلن بوملاحظات بلکه بعض افکاره کور ، شایان قبول کورایه بیلیر .

یک اعلی ، بزم وجود نامی تحقنده بیلدییکمز وجودلرک خارجنده اولان بوقوت نه ماهیتده نه حقیقتده بر وجود اوله بیلیر ؟

بوراده ایکنجی بر اعتراض وارد اوله بیلیر؟ اوده شودر: مادام که جناب حَقْ بزی یار اتمقن مقصدی کنیدیسنی بزه بیلدیرمک ایش بو استعدادی بو قوتی نیچون طوغریدن طوغری به هر کسک ذاتنده تجلی ایتدیرمیوبده اوده بر طاقم واسطه لر قویمش بونلر اولمسییدی ده موافق اولمازمی ایدی؟ نوع منطقی تحتند تعیین ایدن افراد بشریه به طوغریدن طوغری به او استعدادک عدم تودیی بر چوق اختلافه سبیت ویرمش امر بر عکس اولیدی اورتده بو اختلافده قالمز معاملات ناسدها معقول، دهها مناسب بر محورده دوران ایدر ایدی.

بواعتراضک جوابنه شق اخیرندن باشلایلم:

انسان اولمش، وجود بولمش شیلری بکنمیوبده بونلری کنیدی عقلنجه اولمسی وجود بولمسی دهها موافق کوردیکی شیلره مقایسه به قالقیده جق اولورسه ادیانته انتقال، ادیانک موجب اولدینی اختلافاتی موضوع بحث ایتدن اول کنیدی وجودندنده باشلایه بیلیر. مثلاً بوکون بر عقلی چیقوبده دیسه که جناب حق بزده ایکی کوز یار اتمش فقط بونلرک ایکیسنی ده موضع حاضر لرنده خلق ایددجکنه برنی اگسه مزده یار اتمش اولیدی دهها مناسب اولمازمی ایدی؟ چونکه یولده کیدرکن هم اوکزی همده ارقه مزی کوریر، جهتینی محیط اولان اولان بورؤیت مضاعفه دن دهها مکمل بر صورتده استفاده ایدر ایدک. صکره اوتدن بر عقلی دهها چیقوب نه اولوردی جناب حق انسانده ایکی قاناد خلق ایدیدی. انک اغانه سیله جو هواده سیرایدیر، اولتندنده حصه مند اولور ایدک. اوتدن بری دهها چیقوب مودیاتک، علل واسقامک خلقنه الحاصل هربری بر شیئه اعتراض ایده بیلور ایدی. بواعتراضات نه درجه به قدر معقول نه درجه به قدر محق ایسه اختلافات ادیان حقنده سرد ایدیان اعتراضاتده اودرجه به قدر محق اودرجه به قدر معقول اوله بیلیر.

خالقه قارشى سرد ایدلمسی ماحوظ اولان بو بوکی اعتراضاته نه زمان جناب حق طرفندن بر جواب آلیرسه اختلاف ادیان حقنده درمیان اولنه جق اعتراضاته ده اوزمان بلکه بر جواب الله بیلیر. کله لم اعتراض سابقک: جنس منطقی تحتند تعیین ایدن، افراد بشریه به طوغریدن طوغری به او استعدادک عدم تودیی شقنه، بواعتراضه افاقدن بر مثال سرد ایده جکم. انک منصفانه تأملی اعتراضک اوشقی بشقه جواب سردندن مستغنی قیلار. اوتکی صاحبه لرده سردایتدیکم ادله نك اکثریسی کی بوده بر دلیل سماوی اولور. فقط نه چاره اولیه توارد اولیه تصادف ایدیور.

جنس منطقی تحتند تعیین ایدن افراد بشریه بی موضوع بحث ایتدن اول ینه اوجنس تحتند تعیین ایدن افراد کوا کی نظر اعتباره الالم: سیارات ایله انلرک مبداء فیضی اولان شمسدن متشکل بر منظومه موجود اولدینی کور یورز دکلی؟ بو سیاراتدن هپسک کنیدیسنه مخصوص بر طبیعتی، بر طرز خلقی اولدینی، اوزر لرنده کنیدی طبیعتی، خلقتیله متناسب مخلوقات اولمسی محتمل بولمسییدی ده

ایشید یورز. عجبا بو سیاراته بوفیض زده دن کلور؟ کونشدن. شو حالده کونش ندر؟ جنس نجوم تحتند تعیین ایدن لایعده افراد کوا کونش بر کوکب. بک اعلا مادام که سیارات سائره کی کونشده بر کوکبدر؛ نیچون صانع ازلی جنس واحد تحتند تعیین ایدن کونش ینه او جنسک تحتند تعیین ایدن کوا کب سائرده دن فضله برخاصه بر مزیت ویرمشده، اکا تابع اولان کوا کب سائره بی انک فیضنه محتاج ومفتقر قیلمش؟ عجبا جناب حق اکا تابع، انک اطرافنده سائر اولان سیاراتی ده کونشک فیضنه محتاج ومفتقر اولیه جق بر ماهیت مستقله اوزره خلق، کنیدی تکامللری ایچون محتاج اولدق لری خواص وقوای کنیدی اجزای فردیه لرنده مندمج ایده مزمی ایدی؟ نیچون بویله یا پامامشده بر نوعدن اولان کوا کب بیننه بویله بر فرق قویمش انلرک بر چوغنده تجلی ایتدیره جکی فیض وکل ایچون شرط لابد حکمنده اولان خواص وقوای ایچلرندن یالکز برینه تودیع وتخصیص ایتمش؟

بو بویله اولدینی کی جناب حق جنس واحد تحتند تعیین ایدن افراد بشریه میاننده دخی طبقی بوقانون الهی سینک حکمنی جاری قیلمش. یعنی اوافراددن متشکل منظومه بشریه داخلنده ینه بشر جنسندن بر طاقم افراد زکیه خلق ایدرک کوا کب سیاره ده کی فیضی، کالی حصوله کتوره جک خواص وقوای کونشده تودیع ایتدیکی کی، منظومه بشریه نك افرادنده تجلی ایده جک فیضی، کالی وجوده کتوره جک خواص وقوای ده او منظومه نك کونش لری مثابه سنده اولان انیای ذیشان تودیع، انلری بواستیا بلند الهی سیله افراد سائرده دن ممتاز افراد سائره بی انلر محتاج ومفتقر قیلمشدر.

کار پاکانرا قیاس از خود مکیر

کرچه ماندر نوشتن شیر و شیر

سیارات معلومه دن برینک، حال حاضر یله مثلاً شمسدن استغنا وادیسته صایمه سی فرض ایدیه جک اولسه عجبا اوسیاره نك حالی نه صورتده اقزان ایدر؟ ذاتنده تجلی ایدن فیضدن، تکمیلدن اثر قالیرمی؟ نه کز در حال نور فیضی، نور حیاتی منطقی، کالی زواله مبدل اولور. ایشته انسانده طبقی بویله در شمس نبوتدن اقتباس نوردن استغنا به میل ایتدیکی دقیقه ظامت مطلقه عالمده قالیر کنیدیسنده نوردن، حیاتدن الحاصل انسانی حیوانات سائرده دن ممتاز ایدن خواص ومزایادن اثر قالمز. سوزک خلاصی انسان نفسنده جمع ایتدیکی قطره بی دریا کوره رک اوقطره داخلنه کیرمسی مستحیل ارلان حقایق انکار ایتمه ملی. چونکه بومعمای ابدی الاشکالک هنوز طریق حلنه ایاق اتان اولمامش، چونکه معمایی ترتیب ایدن، طریق حلنی بزدن مکتوم طوممشدر. انسانک بن بومعمایی حل ایتدم دیمسی، حقیقتدن فرسخ فرسخ اوزاق اولان، کنیدی ظنندن کنیدی دعوا سندن بشقه برشی دکلدر. بوطن، بودعوی صاحبی ایچون آنی بر لذت، موقت بر سرور حاصل ایدر؛ فقط معمای خلقت اولدینی کی طوریر!

فرید

